

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Det farefulde er legens benzin

Karoff, Helle Skovbjerg

Published in:
Pædagogisk Ekstrakt

Publication date:
2015

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Karoff, H. S. (2015). Det farefulde er legens benzin. *Pædagogisk Ekstrakt*, (8), 55-56.
<http://viewer.zmags.com/publication/1328e228#/1328e228/55>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Gør en forskel
VIA Pædagoguddannelsen

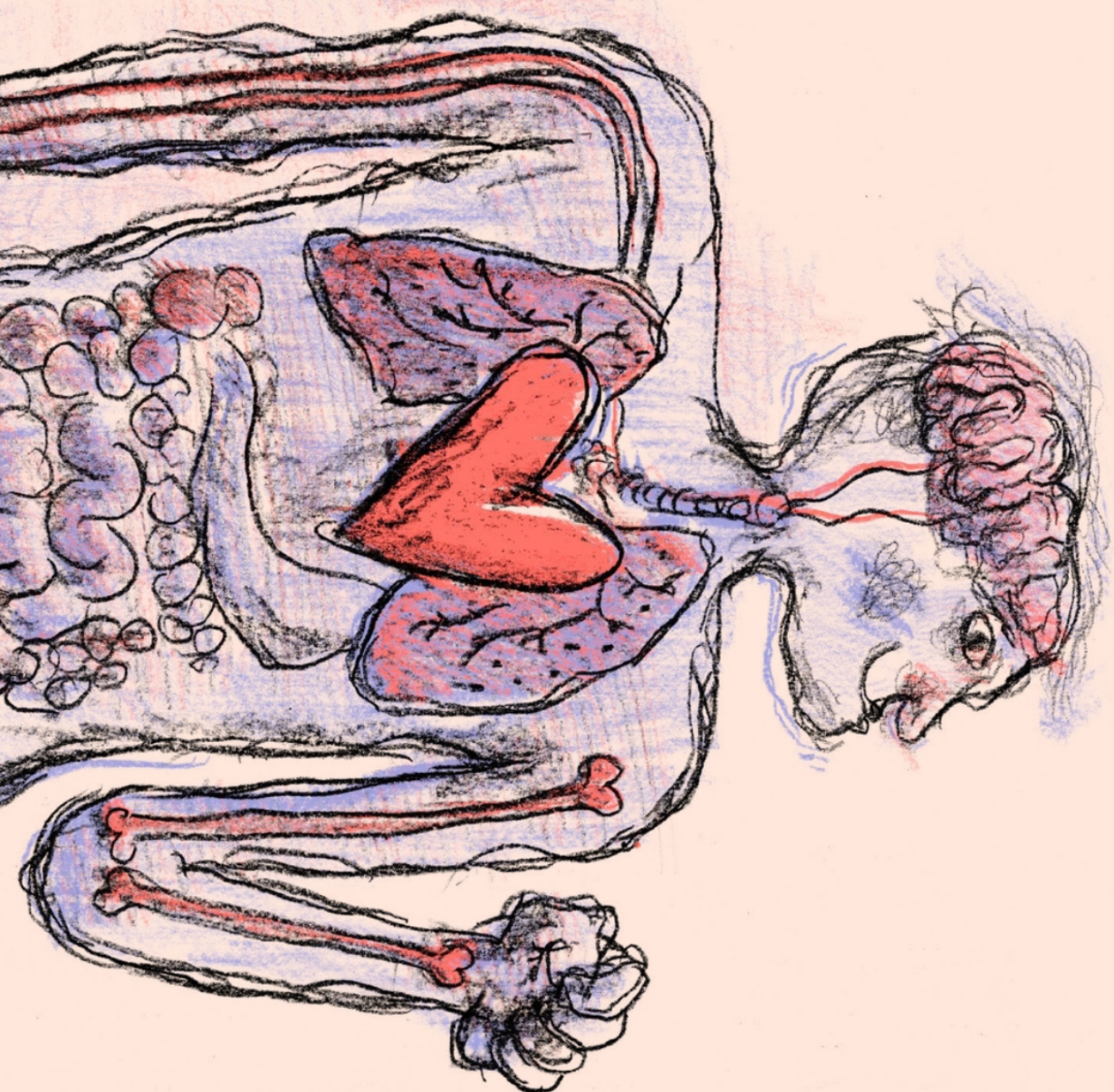
Nr. 8, december 2015

VIA University College

PAEDAGOGISK EXTRAKT

TEMA: Kroppen i pædagogikken

Det farefulde er legens benzin

Slip kontrollen. Giv børnene førertrøjen på, når de udforsker og udfolder den vilde leg. For børn opfinder selv strategier, der holder dem skadesfri og legen i gang ...

Faren er vigtig. Og det farefulde en central dynamik, når legen skal leve og blive ved med at udfolde sig. Det farefulde skal bruges til at skabe nye muligheder. Det gælder både, når man hopper på trampolinen sammen med sine venner, og når man bygger et højt tårn på værelset, der skal smadres så sejt og skørt som muligt.

Samtidens sikkerhedsdiskurs
Men legens perspektiv har trange kår i samtiden. Det skyldes en stærk læringsdiskurs – og med den en stærk sikkerhedsdiskurs, der hindrer børn i at gøre sig livsvigtige erfaringer. I læringsdiskursen spiller den voksne altså en central rolle: som beskytter, overvåger og den der ved bedst. Den voksne tager affære, putter net om trampolinen og skærer grenene af

OM LEG
Bogen handler om legen og det leg-ende i livet. Hvordan folder legen sig ud og hvordan kan vi forstå leg og skabe legestemning? I bogen møder vi 17 børn og deres familier og vi følger dem i sammenhænge og i konkrete legesituationer. Køb bogen her

træerne, så barnet ikke falder ned. Sætter filtre på adgangen til digitalt materiale, så barnet ikke oplever vold og mobning på de sociale medier. Frygten er stor hos de voksne. Både hos forældre og det professionelle personale. Og både lærings- og sikkerhedsdiskursens tematisering af forholdet mellem børn og voksne er problematiske i et legeperspektiv.

Udøverne skal spille førsteviolin

I legens perspektiv spiller de udøvende nemlig førsteviolin. De trækker på deres repertoire af gode dukkelege, sjove trampolinspring og byggestrategier i hulebygning. Og det er gennem deres kendskab til praksisformer og gennem deres villighed til at dele strategier og kompetencer med andre, at legen kommer til at fungere. De udøvende – børnene – er med andre ord i spotlight, når legen skal folde sig ud. Voksne omkring børnene skal have blik for børnenes indfald, og de skal støtte de strategier, som børnene har i forvejen.

Men i sikkerhedsdiskursen understøtter vi derimod det stik modsatte. Her indtager de voksne hovedrollen og dikterer legens fremtid gennem

OM

Helle Skovbjerg Karoff
karoff@hum.aau.dk
Lektor, ph.d. ved Aalborg
Universitet

Legeforsker og forfatter til en række bøger om legens karakter, stemninger og betydning.

STRATEGIER

Helle Skovbjerg Karoff har i sin forskning undersøgt, hvor det farlige opstår i legen og hvordan børnene udvikler strategier for at håndtere det

velmenende formaninger, der underminerer udøvernes reparation af kompetencer. Hvis legen fortsat skal være lystvendt, skal vi give børnene førertøj på. Lade dem udforske deres legepotentiale. Deres samvær, legesteder og legepraksisfællesskaber.

Hjælp de udsatte børn

Ind i legefællesskabet

De voksne bør i stedet kaste deres energi mod de børn, der har udfordringer med legens praksisformer. De børn, der aldrig rigtig er med til at sætte noget i gang. De børn, der er bange for det meste og ofte har historier om, hvordan nogen kom til skade der og der. Jeg kan kun opfordre til, at vi slipper kontrollen med dem, der faktisk kan. Og i stedet koncentrerer os om de børn, der har brug for ekstra støtte til at blive en del af den fælles lege-

praksis, hvor det farifulde er legens benzin. Og hvor det farifulde gør det ekstra spændende at løbe hurtigt ned ad en bakke eller klatre op i det højeste træ.

De larmer ikke bare

Børnene ved udmærket godt, at hvis de kommer til skade, ja, så er legen slut. For dem handler det derfor om at opfinde strategier for at kunne passe på sig selv og hinanden. En af de strategier, som børnene bruger, er støjen. De larmer og fylder i deres fysiske leg. Og ofte møder voksne omkring børnene støjen med formaninger om at tie stille, at dæmpe sig og "lege ordentligt". Men intet kunne være mere forkert. Støjen indgår som en central strategi i den fælles forståelse for at få legen til fortsat at leve og for fortsat at passe på hinanden.

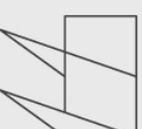
De passer faktisk på hinanden

Ud over støjstrategier har børnene kompetencestrategier, der handler om at blive rigtig god til legen. Når man fx øver sig i at klatre, bliver man god. Og falder ikke så let ned. Børnene udvikler også fortællestrategier, hvor de bruger fortællingen som en måde at dele viden om, hvordan man passer på sig selv og hinanden.

Viden om børns strategier

Som pædagogisk personale er det helt centralt, at vi forstår disse strategier. Ikke bare som pjat. Men som afgørende praksisformer, der er med til at sikre børnene gode muligheder for, at legen kan fortsætte. Der er brug for viden om strategierne. Og der er brug for en kvalificeret snak med de forældre, der udtrykker stor bekymring for mulige ulykker i den fysiske legeudfoldelse.

En af de strategier, som børnene bruger, er støjen. De larmer og fylder i deres fysiske leg.

Følg os også på **Facebook** og kom med idéer til temaer, vi skal tage op. Har du selv en vigtig historie at fortælle, så tøv ikke med at kontakte os!

Jeanette Svendsen, redaktør
jesv@via.dk

Glæd dig også til kommende temanummer:

Sommer 2016
Deltagelse – må jeg være med?